

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

ÇEVRE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

13 Mart 2013 Çarşamba

ÇEVRE KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI

13 Mart 2013 Çarşamba

---0---

K O N U

Çevre Komisyonunun işleyişi ve çalışmalarına ilişkin görüşler

Sayfa

1:16

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:16

Osman KAHVECİ	(Karabük)	1, 2:5, 6, 7:8, 9, 11, 12, 13, 15, 16
Mehmet ÖNTÜRK	(Hatay)	2, 3:4, 8, 10, 13
Tülay BAKIR	(Samsun)	2, 3:4, 5, 6, 10, 11, 12, 13, 15
Gülay DALYAN	(İstanbul)	3:5, 7, 9, 13, 14, 15, 16
Zeki AYGÜN	(Kocaeli)	4, 13
Eşref TAŞ	(Bingöl)	5, 8, 10, 15
Muzaffer ÇAKAR	(Muş)	5, 9, 11, 15, 16
Emin ÇINAR	(Kastamonu)	6, 11, 12, 13, 14
Komisyon Uzmanı		7
Mehmet Süleyman HAMZAOĞULLARI	(Diyarbakır)	8, 9, 12, 13
Abdurrahim AKDAĞ	(Mardin)	9, 14, 15
Temel COŞKUN	(Yalova)	12, 13, 15

Açılma Saati: 10.45

Kapanma Saati: 11.51

13 Mart 2013 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.45

BAŞKAN : Erol KAYA (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ : Osman KAHVECİ (Karabük)

SÖZCÜ : Sabahattin KARAKELLE (Erzincan)

KÂTİP ÜYE : Aydın ŞENGÜL (İzmir)

0

BAŞKAN – Herkese hayırlı sabahlar diliyorum.

Şimdi, malum olduğu üzere, 28 Şubat tarihi itibarıyla Meclis Başkanlığı bizden, özellikle İç Tüzük'le ilgili bütün komisyonlarımızdan görüş sordu ve biz bununla ilgili de bir toplantı yaptık. Niçin -yani belki bir tekrar olacak ama- Meclis niye İç Tüzük'le ilgili bu kadar önem veriyor? Yaşadığımız bütün süreçlerin hepsinin, olumlu ve olumsuz süreçlerin tamamının temel kaynağı İç Tüzük ve İç Tüzük 1982 Anayasası'yla birlikte yürürlüğe girdi ve 82 Anayasası'nda bu İç Tüzük'ün değiştirileceği söyleniyor. Sanırım, herhâlde kırk yıl bitti, galiba 41'inci yıla doğru gidiyoruz ve Anayasa'mız değişmiş değil. En büyük değişiklik 1996'da yapıldı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde ve bu değişiklikten beri... Yani yaklaşık kırk yıla yakındır bu değişikliğin tamamının değişmesi gereken süreç henüz gerçekleşmedi.

Peki, niçin İç Tüzük değişmeli? Öncelikle, bunun özellikle altını çizmek istiyorum. Bazı maddelerin uygulamaları yok, bazıları da Anayasa'yla çelişiyor. Örneğin Meclis komisyonlarıyla ilgili, hesapların incelenmesiyle ilgili bir komisyon söz konusu 176 ve 180'de. Oysa bu 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nda Sayıştaya verildi. Taburla ilgili hâlâ İç Tüzük'te düzenlemeler var. Anayasa'yla çelişen nokta da; mesela milletvekillerinin görev süresiyle ilgili "beş yıl" yazıyor, hâlbuki dört yıl. Yine, Anayasa değişiklikleri Anayasa'ya göre gizli oyla yapılır, fiilen öyle yapıyoruz zaten ama İç Tüzük'e aykırı hareket ediyoruz çünkü İç Tüzük'te Anayasa değişikliklerinin açık oyla yapılacağı söyleniyor. Komisyonların görev süreleri "3+2" şeklinde, hâlbuki biz şu anda "2+2" şeklinde çalışıyoruz. Dolayısıyla mevcut İç Tüzük'ümüzün mutlaka değişmesi gerekiyor.

Bu değişikliklerle ilgili geçen hafta biz maddeler hâlinde bütün arkadaşlarımıza görüşeceğimiz maddelerin ana başlıklarını sunduk. Bir tartışma konusu vardı, bunu mutlaka bugün karara bağlamamız gerekiyor. Özellikle Reşat Bey şunu ifade etmişti: "Biz İç Tüzük'le ilgili değil de komisyonun kendi işleyişi ve komisyon-Genel Kurul ilişkileri üzerinde görüş beyan edelim. Genel Kurulun genel çalışmasıyla ilgili zaten partilerin oluşturduğu İç Tüzük Uzlaşma Komisyonu bunu çözecektir." diye. Bugün buradan isterseniz başlayalım yani temel olarak oradan başlayalım çünkü ona göre devam etmemiz gerekiyor. Biz bugün komisyonun kendi iç çalışma yapısıyla ilgili ve bütün komisyonlarla ilgili, komisyon-Genel Kurul ilişkileriyle ilgili görüşmemizi yapacağız zaten. Genel Kurulun bizi ilgilendirmeyen... "Bizi ilgilendirmeyen" derken yani hepimizi ilgilendiren ama ana komisyonun, İç Tüzük Uzlaşma Komisyonunun çalışmasına öneri şeklinde mi, yoksa bir komisyon görüşü şeklinde mi, madde yapalım mı yapmayalım mı diye bunu kısaca bir değerlendirmenize açmak istiyorum. Görüşlerini serdetmek isteyen arkadaşlarımıza söz vereceğim.

Evet, ben açtım ve başlıyoruz.

Buyurun Osman Bey.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Şimdi, her ne kadar İç Tüzük Uzlaşma Komisyonu çalışıyor ise de sonuçta biz de Türkiye Büyük Millet Meclisinin üyeleri. Dolayısıyla biz komisyonumuzun çalışmasıyla ilgili öneriler sunabileceğimiz gibi İç Tüzük'le ilgili de fikirlerimizi ve görüşlerimizi o komisyona ulaştırmamızın hiçbir mahzuru yok. Bence doğru bir yaklaşım yani İç Tüzük'te olması gerekenleri buradaki ekibimizle birlikte biz de değerlendirelim, İç Tüzük Uzlaşma Komisyonuna öneri olarak göndereyim diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Peki, başka görüşü olan arkadaşımız var mı? Yok.

Ben demokratik bir şekilde... Sizin adınıza düşünüyorum, şöyle yapalım: Komisyonla ilgili bölümlerin değerlendirmesini yaparak yani maddelerin altına gerekçelerini koyarak yazalım. Genel Kurulla ilgili sadece "bu konu görüşülsün" diye tespit olarak... Nezaketten onların işine de pek fazla müdahale etmemiş oluruz, böyle geçelim. Uygun görüyor musunuz? Oylayacağım.

Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Başlıyoruz.

Şimdi, zatiililerinize, hepinize yazdığım yazıda maddeler hâlinde söylemiştik: "Alt komisyonların İç Tüzük'te tanımlanması." Bu konuda söz almak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Şöyle bir alt komisyonla ilgili... Yani niçin buna ihtiyaç duyduk? Şimdi, değerli arkadaşlar, alt komisyonların gerek çalışma usulleri gerekse yetki sınırı ve bir de uygulama birliğiyle ilgili problem var. Yani alt komisyonlar toplanıyorlar, bunların yetki sınırları nerede başlıyor, nerede bitiyor İç Tüzük'te tanımlanmış değil, ihtiyari olarak görev yapıyorlar. Yazışma sorunları söz konusu. Bir de uygulama birliği yok. Bunu İç Tüzük'te tanımlayalım, alt komisyonları İç Tüzük'te bu çerçevede tanımlayalım diyoruz. Uygun görüyor musunuz?

Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Geçiyoruz, Madde 2, bizim yine İç Tüzük toplantısındaki önerilerle ilgili. "Yasama komisyonları görüştükları tasarı veya teklifle ilgili olarak alt komisyonlar aracılığıyla Ankara dışında çalışma yapabilmelidir." Biliyorsunuz, denetim komisyonlarının dışında bizim yasama yani ihtisas komisyonlarımızın herhangi bir şekilde taşrada bir inceleme yapması mümkün değil. Bununla ilgili ihtiyaç duyduğunda ilgili komisyon, diyelim ki Çevre Komisyonu ya da ormanla ilgili çalışma yapan bir komisyon gidip bizzat mahallinde yani bu kanunun gerekçelerini oluşturan sorunu yerinde gidip tespit edip gözleme yapabilir diye önerimiz var.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Peki, yani yok mu da bu öneri, var olan bir şeyi mi yapıyoruz?

BAŞKAN – Hayır yani bizim yok şu anda, hiçbir şekilde biz dışarıya yani şehir dışına çıkamayız. Çıkıyoruz, -2 defa çıktık hatırlarsanız geçen yıl- bu da ihtiyari bir şey, Meclisten izin alarak filan bir sürü şeyi var yani böyle bir yetkimiz yok.

Var mı bu konuda sözü olan arkadaşımız? Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

3)"KEFEK gibi, İnsan Hakları İnceleme Komisyonu gibi Çevre Komisyonunun da denetim yetkisi olmalı." Bakın, inceleme değil denetim yetkisine geçtik.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – "İnceleme" yazılmış da aynı şey oluyor efendim.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – "Yerinde denetim yapabilmesi."

BAŞKAN – Hem inceleme hem denetim şeyi çünkü diğeriinde... "İnceleme ve denetim", özür dilerim.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – "Denetim" diyoruz ama şimdi Çevre Komisyonunun denetim yetkisi... Yani denetim kime verilir? Bir şey yaptırabilene denetim yetkisi verilir. Çevre Komisyonu yaptırtamaz herhangi bir şeyi, amiri değildir oradaki müdürün. Dolayısıyla da Çevre Komisyonu sadece inceleme yapar, inceleme yapabilir, bu inceleme yapmış olduğu sonuçları rapor hâline getirebilir. Yani "denetim" dendiği zaman orada bir yaptırımı olan bir birime denetim yetkisi verilebilir.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – 2 onu kapsar zaten, 2'nci madde onu kapsar.

BAŞKAN – Peki, tartışalım. Başka sözü olan arkadaş var mı? Yani şu Meclis araştırma komisyonlarının misyonunu üstlenmesiyle ilgili, kendisiyle ihtisas sahasında... Denetimi kaldırabiliriz yani size tartışması...

TÜLAY BAKIR (Samsun) – "Tavsiye edebilmesi" gibi bir şey deseydik.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Bence "inceleme" kelimesi oturmuş oraya.

BAŞKAN – Peki, "inceleme" olarak geçiyoruz burayı.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Başkanım, şey oluyor orada da...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Şimdi, 2'nci madde de onu kapsar zaten. 2'nci madde 3'üncü maddeyi kapsadığı için birleştirip bir şey yapalım.

BAŞKAN – Peki, yalnız şöyle: 2'nci madde kabul görmeyebilir genel olarak belki, bütün ihtisas komisyonlarıyla ilgili söylediğimiz bir madde bu. Çevre ise yani dünyadaki son yükselen trendlere baktığımızda insan hakları gibi çok hassas bir konu oluşturduğunu görüyoruz.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Aslında burada belki de Çevre Komisyonu yani sadece... Dışarıda da yapabilmeli yani inceleme yapmak için Çevre Komisyonu bir çevreye uyumlu herhangi bir tesisi dışarıda da görebilmeli yani içeride ve dışarıda da inceleme yapabilmeli.

BAŞKAN – Yani uluslararası boyutta bahsediyorsunuz.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Tabii, tabii. Dışarıya da gidebilmeli yani.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Ben aynı şeyi söyleyecektim. Nasıl karşılayacağız?

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Yani burada “Çevre Komisyonunun çevre konusunda yurt içi ve yurt dışında inceleme yapabilmesi” diyelim ona.

BAŞKAN – Peki, 2’nci ve 3’üncü maddenin birleştirilmesini ve çevre esaslı düzenlenmesini arkadaşlarımız öneriyor, uygun görüyor musunuz?

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Başkanım, yani burada şu anda bizim düşüneceğimiz bir tek konu var: Çevre Komisyonu isek Çevre Komisyonunun geliştirilmesi anlamında Çevre Komisyonu için bir madde oluşturmamız gerekiyor. Buradaki yasama komisyonlarını anlatıyor, biz Çevre Komisyonu bazında...

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Diyelim ki şey de olabilir tabii, birleştirmememiz şöyle de uygun olabilir: Ben söyledim ama demin, Osman ağabeyin dediği gibi diğer komisyonlarda bunu reddedebilirler, diğer komisyonlarda bunu kabul etmeyebilirler - ihtisas komisyonlarında- ama biz Çevre olarak bunu istersek bu yükselen trendde daha iyi olur veya sadece 2’nci maddeyi kaldırıp 3’üncü maddeyi koyabiliriz.

BAŞKAN – Peki, mesele anlaşıldı. Maddeyi bu şekilde yeniden düzenliyoruz. Yani şikâyetler üzerine yerinde inceleme yapabilmeye ilgili Komisyon olarak böyle bir talebimiz var.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4)“Araştırma komisyonları kurulduğu konuya göre ihtisas komisyonuyla ilişkilendirilmelidir.” Bu anlaşıldı arkadaşlar. Medis araştırma komisyonu kuruyor, diyelim ki bu komisyon çevreyle ilgili bir araştırma komisyonu ise -Medis özel bir komisyon kurmuş oluyor- çevreyle bunun ilişkilendirilmesi ya da tarımla ilişkilendirilmesi ya da ormanla...

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Veya bu komisyona birkaçı katılabilir değil mi?

BAŞKAN – Evet yani buradan bir şekilde ilişkili hâle getirilmesini öneriyoruz. Uygun görüyor musunuz?

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

5)“Araştırma komisyonları raporlarının sonuçlarının takibi yapılmalı.” Medisin önemli problemlerinden birisi bu. Mediste şu anda bir sürü araştırma komisyonu kuruldu, bir tanesi de örneğin 2006’da kurulan -hepimiz de gittik beraber- Kocaeli Dilovası’yla ilgili araştırma komisyonuydu. Bir rapor yayınladı, çok da büyük bir rapor ve mufassal bir rapor. Peki, bu raporla ilgili sonuç ne oldu?

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Hiç.

BAŞKAN – Ha, yani bir takibi, yıllık bir denetimi... Sadece çevreyle ilgili söylemiyorum diğer insan haklarıyla ilgili ya da bir başka konuyla ilgili Medis, Parlamento adına, millet adına bir konuyu inceleme yapıyor ve bir rapor yayınlıyor, Darbeleri Araştırma Komisyonu bir rapor yayınlıyor. Bunların sonuçlarının bir birim ya da kurulacak bir komisyon ya da mevcut bir komisyon tarafından takibinin sağlanması.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Bence en hayati madde bu yani çok güzel bir şey.

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Mevcut komisyonların altında bir komisyon takip komisyonu gibi oluşturabilir.

BAŞKAN – Biz sadece takibini öneriyoruz ya özel bir birim tarafından Medis bünyesinde ya da bir komisyona ilave bir yük olarak bu verilebilir ama bu bence hayati bir konu.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

“Komisyon Başkanlık Divanının 1 başkan ve 2 başkan vekilinden oluşması” önerisini konuşmuşuk.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Bir de sözcü var, bir de şey var, zaten 4 kişi var.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Başkanlardan vekillere sıra gelmiyor, ikinciye nereden gelecek?

BAŞKAN – Peki, başka?

Bu maddeyi, 6’ncı maddeyi öneriden çıkarıyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Çıkarılmıştır.

Geçiyoruz 7)“Komisyon Başkanlık Divanında muhalefetin de temsil edilmesi” Geçen Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımız yani “Bu iş seçimle değil, muhalefet mutlaka olsun.” diye önerdiler.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Demokratik değil ki o.

BAŞKAN – Yani oranları bozmuş oluyor.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Yani ikinci bir komisyon gibi olur Başkanım, sanki ikinci ayrı bir komisyon gibi olur o. Zaten buradayız, hepimiz fikrimizi serbestçe söylüyoruz.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Şimdi, muhalefetin de Sayın Başkanım orada olabilmesi için şöyle bir şey yapmak lazım o zaman: İşte, 2 başkan vekili, 2 kâtip falan yapıp Meclisteki Divan gibi oluşturabilirsiniz. O zaman da zaten komisyon tamamen şöyle oluşur yani...

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – O zaman şey olur: Seçim olmasına gerek kalmıyor ki, paylaşmış oluyorsunuz. Yani “2 senden, 2 senden, 2 senden” diye o zaman paylaşım oluyor, demokratik bir şey olmuş olmuyor, uzlaşma oluyor.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Yani bu 6’ncı madde iptal olduğuna göre 7 de onun içerisinde iptal olur.

BAŞKAN – Başka önerisi olan arkadaşımız var mı? Yok.

Peki, 7’nci maddenin de çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

8)“Tali komisyonların işleyişinin yeniden düzenlenmesi.” Aslında tali komisyonun kaldırılması şeklinde ben önermişim, çok sert bir muhalefet oldu, yumuşattık maddeyi böyle işleyişle ilgili. Çünkü tali komisyonlar, özellikle uluslararası anlaşmalarda görüyoruz; esas komisyon Dışişleri, içerik olarak ise bir başka komisyonun gündeminde. Bunun içeriğiyle ilgili bir çalışma yapılabilsin diye bir önerimiz var çünkü tali komisyonların görüşü çoğunlukla dikkate alınmıyor yani direkt hiçbir şey yokmuş gibi şeyden başlıyor. Bu konuda tali komisyonların daha etkin hâle getirilmesi ya da kaldırılması... Gene ben aynı maddeye döneyim de şey olsun.

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Tali ile alt komisyon birbirini tamamlamıyor mu?

BAŞKAN – Hayır, alt komisyonu komisyon kendi bünyesinde kuruyor.

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Dışişleri Komisyonunun alt komisyonu gibi oluyor.

BAŞKAN – Hayır, hayır. Tali komisyon, ana komisyonun... Şimdi, Çevre Komisyonu bir alt komisyon kurup kendi bünyesinden birkaç arkadaşımızla bir konuda ön bir çalışma yaptırıp kendisine bir hazırlık yapabilir. Tali komisyon ise bir başka yani Çevre Komisyonunun alt komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu gibi ya da Tarım Komisyonu gibi onlar bir çalışma yapıyorlar ve bu tali komisyon çok dikkate alınmıyor.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Bu tali komisyona nerede ihtiyaç duyuluyor ve kim kuruyor bunu?

BAŞKAN – O alt komisyonu ana komisyon kuruyor. Tali komisyon havale edilirken, Meclisten gelirken geliyor.

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Hiç gerek yok ki tali komisyona.

BAŞKAN – Ben öyle söyledim ama geçen hafta arkadaşlar, özellikle muhalefetteki arkadaşlarımız “Hayır, kalmalı.” dediler. Ben de maddeyi düzelttim. O zaman tali komisyonun içeriğini biraz güçlendirelim yani ana komisyon önce bunun üzerinden yola çıksın. Şey hiç bakmıyor bile. Karar sizin.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) - Ama girift konular oluyor mesela birbirine bağlı komisyonlarla ilgili çalışma olunca...

GÜLAY DALYAN (İstanbul) - Orman, tarım birbirine bağlı oluyor... Çevreyle orman birbirine bağlı oluyor.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) - Onlar kendi içinde bir komisyon da... Yani bu tali komisyona ne zaman, nerede ihtiyaç oluyor?

BAŞKAN – Arkadaşlar şimdi, şu anda...

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) - Bir kanun bir ana komisyonu ve bir iki komisyonu ilgilendirebiliyor.

BAŞKAN – Şimdi, müsaade ederseniz somut örnek verelim.

(2/1290) esas kayıt numarasıyla bize bir şey geldi, şimdi yeni, tali komisyon olarak. Bu meralar, tarım alanları ve gençlik spor yani bir torba kanun gibi, küçük bir kanun.

Şimdi, ana komisyon Tarım ve Orman Köyişleri, tali komisyonlar Adalet; Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; Çevre; Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Plan ve Bütçe, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar gibi bir sürü tali komisyon var. Burada ana komisyonun bunları dikkate almadığını şu ana kadar gördük.

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Çevre Komisyonu fikrini beyan edip de ana komisyon kale almadığı takdirde sorumlu ana komisyon oluyor. Yani bu mera kanunlarında Çevre Komisyonunun düşüncesini almak zorunda veya Orman Bakanlığı...

OSMAN KAHVECİ (Karabük) - Bazı kanunlar...

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Bizim komisyonlar almayabilir ama alması gerekiyor.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) - Bazı kanunlar hakikaten biraz komple oluyor, birkaç tane tali komisyonun ilgilendirdiği... Kanunun özünde belki çok şey yok ama kanunun bazı maddelerinde işte Mera Kanunu Çevreyle ilgili. Dolayısıyla da o komisyonlarda o kanunun ilgili maddeleriyle ilgili o komisyonun muhakkak görüşünün alınması lazım çünkü o komisyon bir ihtisas komisyonu ve onu ilgilendiriyor. Onun haberi olmadan onunla ilgili bir kanunun Genel Kurula gelmesi orada... Hatta sözcülerinin o maddeyle ilgili, o tali komisyondakilerin konuşması lazım.

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Tali komisyonda alınan kararların ana komisyonda güçlendirilmesi lazım ve...

BAŞKAN - Osman Bey ilginç bir şey söyledi. Ana komisyon tali komisyonun da sözcüsünü dikkate alması...

OSMAN KAHVECİ (Karabük) - Tabii, tali komisyonun kararını ana komisyon gönderdi mi, ana komisyon tali komisyondakileri gerektiğinde temsilcileri de o komisyonda gidecek "Bizim komisyonumuzun kararı var şu madde üzerinde şöyle şöyledir, düzenlemenin bu çerçevede yapılması." diye komisyona gidip bilgi vermesi lazım.

BAŞKAN – Güzel. Bu ilginç bir yaklaşım. Yani şunu söylüyor Osman Bey...

Buyurun.

EŞREF TAŞ (Bingöl) - Burada "etkinliklerinin artırılması" demişsiniz. O zaman bunu biraz daha açıp bunları da yazarak kararlaştırmak lazım.

BAŞKAN – O zaman, müsaade ederseniz şöyle, Osman Bey'in son ilginç bir tespiti var. Şöyle: "Tali komisyonların işleyişinin yeniden düzenlenmesi, etkinliğinin artırılması ve esas komisyonlara da tali komisyonu temsilen bir sözcünün katılması" şeklinde tanımlarsak mesele vuzuha kavuşmuş olur. Uygun mu? ("Evet" sesleri) Başka söz yoksa bunu geçiyorum. Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) - Bu 8'inci maddeyi bu şekilde yazıyoruz.

BAŞKAN – Tashih edeceğiz.

9)"Komisyonlara bağımsızlar veya Mecliste grubu bulunmayan partilerin milletvekilleri üye olabilir." dedik.

Şimdi müsaade ederseniz bunu şöyle söyleyeyim.

Buyurun.

MUZAFFER ÇAKAR (Muş) - Bu maddede şimdi mesela bağımsız bir milletvekili... Bu, sadece bizim komisyon için mi yoksa bütün komisyonlar için mi?

BAŞKAN – Hayır hayır. Şöyle müsaade ederseniz açıklayayım.

MUZAFFER ÇAKAR (Muş) – Yani mesela Kamer Genç gibi bir adam bağımsız seçilir, bütün komisyonlara üye olabilir.

BAŞKAN – Hayır, hayır. Müsaade ederseniz ben açıklayayım arkadaşlar.

Bu belediyelerde var, Parlamentoda, komisyona ancak siyasi partiler üye olabilirler. 20 bağımsız üye olabilir veya 40 kişi yani bir parti grubu kadar bağımsız üye olabilir Mecliste. Bu arkadaşlarımız, kendi içlerinden, işte 1 kişi düşüyorsa onlara diyelim bu komisyonda temsilen onlar kendi içlerinden bağımsız olarak seçerler, o kişi burada gelip o şeyi bağımsızlar adına konuşabilir bence, söylemek istediğim bu. Yani parti grubu sayısına ulaşan bağımsızların...

OSMAN KAHVECİ (Karabük) - Bu öyle anlaşılıyor yani bir adam bağımsızsa bütün komisyonlara gider, üye olabilir gibi anlaşılıyor.

BAŞKAN – Hayır Hayır. Bence bu temel bir hak arkadaşlar. 50 kişi de bağımsız olabilir Mecliste yani bir parti komple istifadebilir.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) - Bağımsızlar grubu demek lazım.

BAŞKAN – Bağımsızlar grubu olabilir.

TÜLAY BAKIR (Samsun) - Başkanım, tek tek olsun yani her bağımsız bir komisyona üye olabilir desek.

BAŞKAN – Hayır, hayır.

TÜLAY BAKIR (Samsun) - Bir tane komisyon...

BAŞKAN – Hayır hocam, müsaade eder misiniz. O zaman az evvel hocamın, Eşref Bey'in söylediğine geliyoruz. Bu yanlış olur. Yani şu anda Mecliste grubu bulunma şartı nedir? 20 milletvekilini aşan bağımsızlar Mecliste varsa bunları bir parti gibi düşündüğümüzde bu 20 kişi kendi içlerinden, grup gibi, içerisinden seçip teklif edebilmeli ve bunlar bu şeylerden yararlanabilmelidir. Ben, kusura bakmayın...

MUZAFFER ÇAKAR (Muş) - Ama orada şey olmalı.

BAŞKAN – Ben tamam, böyle, söylediğim gibi yazıyorum.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) - Oluşturacak sayıda olması hâlinde...

BAŞKAN – Tabii, tabii.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) - Cümleyi biraz düzeltmemiz, netleştirmemiz lazım.

BAŞKAN – Şimdi mesele anlaşıldı mı? Yani nasıl AK PARTİ'nin buradaki üye sayısı sınırlı, BDP'nin sınırlı, MHP'nin sınırlı, CHP'nin sınırlıysa yani belli sayıysa, diyelim ki bağımsızlar da bu kadar sayıya ulaşırsa o kadar üyeyi kendi içlerinden seçip buraya verebilirler.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) - Grup oluşturmaları hâlinde diye, öyle...

BAŞKAN – Grup oluşturması diyemezsiniz ki, hukuka aykırı söylediğiniz.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) - Grup sayısına ulaşmaları hâlinde.

BAŞKAN – Mesele anlaşıldı arkadaşlar. Biz bunu... (“Karşılıklı konuşmalar”)

Hocam buyurun, söz veriyorum. Özür dilerim.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Ben de özür dilerim.

Demek istiyorum ki, bir kişinin partisi yoksa, bağımsız milletvekiliyse, yani bu partisinden ihraç edilmiş olabilir, kendi isteğiyle ayrılabilir ya da baştan seçilebilir. Onun hiçbir komisyona girme hakkı yok mu diyorum? Niçin olmasın? Her kişinin bir komisyona girme hakkı olsun, bağımsız da olsa, ben öyle düşünüyorum.

BAŞKAN – Özür dilerim. Herkes her komisyona girebilir, ancak bizim bu maddede önerdiğimiz bir parti grubu kadar sayıya bağımsızlar ulaşırsa o burada esas olacak yani teklif verebilecek... Yoksa siz her komisyona gidip gelebilirsiniz. Ama bu bahsettiğimiz bağımsız arkadaşlarımız burada teklif verebilir, kanuna değişiklik önerisi yapabilir, bu şekliyle bir teklif. Mesele anlaşıldı zannedersenem.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) - Üye olabilir.

BAŞKAN – Üye olacak. Yoksa siz her komisyona, bugün sabahtan akşama kadar bütün komisyonlara gidersiniz.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Ben onu demedim. Ben dedim ki: Üye olsun diyorum. Bağımsız da olsa üye olamıyor mu?

BAŞKAN – Olamaz. Şöyle olacak teklifimizde, anlaşılınsın diye söylüyorum.

20'yi aşıyorsa, BDP'nin diyelim ki 35 tane üyesi var. Şimdi, Medisten bir kısım partilerden 35 arkadaşımız istifa etti. Mediste tek başına faaliyette bulunuyorlar. Bu arkadaşlarımızın bu komisyonda temsil edilme hakları olsun diyorum, resmî olarak. Kaç kişi düşüyor BDP'ye? 1 kişi. 1 kişi buraya gelsin, resmî olarak gelsin. Yani yoksa fiilen her Meclis milletvekilimiz her yerde görev alabilir.

Söz istediniz, söz veriyorum.

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – Şimdi ben dediğinizi anladım da, buna kim karar verecek? Yani 20 sayısını geçti, grup oldular.

BAŞKAN – Grup olmadılar da yani...

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – Yani grup sayısını geçtiler. Ama burada hangi komisyonda görevlendirileceğiyle alakalı kim karar verecek? Ben şimdi Adalet Komisyonunu istiyorum, bağımsızım, bir başkası da, hocam da diyecek ki “Ben Çevre Komisyonunu istiyorum.” Ben de Çevre Komisyonunu istiyorum da, ikimiz de bağımsızız, 20 sayısını da geçtik, amir hüküm noktasındaki kararı kim verecek?

BAŞKAN – Müsaade ederseniz bunu...

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – Yani... Şimdi gruplar bize karar veriyor. Diyor ki: Siz Çevre Komisyonundasınız, sen Adalet Komisyonundasın, sen Sağlık Komisyonundasın. Yani bununla alakalı kararı Meclis Başkanı mı verecek? Veya kim verecek?

BAŞKAN – Cevap verebilir miyim?

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – Tabii.

BAŞKAN - Uygulaması var efendim, uygulaması var belediyelerde. Kendi aralarında toplanıyorlar, kendileri karar veriyorlar. Ha, anlaşamadınız, anlaşıncaya kadar devam edersiniz yani.

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – O zaman giremezsiniz komisyona, bu kadar.

BAŞKAN - Burada esas olan şu: Meclis iradesinin bağımsız olan arkadaşlarımız sayısal olarak belli bir nispetteyse onlar da komisyonlarda asil üye olarak temsil edilsin, önerimiz bu. Bence şık bir öneri. Sorun nasıl çözülecek? Ağabey çözerler ya, bir şekli... Üye olmak olunca çözerler yani.

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Ama hocam da haklı Başkanım. Yani 1 kişi bile olsa bir komisyonda temsil edilme hakkına sahip olabilmeli.

(“Kritik bir sayı olduğu zaman nasıl çözülecek?” sesi)

BAŞKAN – Bunun uygulaması varmış.

Buyur söyle bakalım, çabuk söyle.

KOMİSYON UZMANI – Başkanım, şimdi şöyle: Bunun uygulaması İnsan Hakları Komisyonunda, KEFEK yani Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda var. Nasıl ki şu an AK PARTİ 16 üye, CHP 6 üye, Meclis Başkanlığı yılın başında her komisyona düşecek grup üye sayısını tespit ediyor. Bunun içine bağımsızlar da katılacak. Nitekim İnsan Hakları Komisyonunda geçen dönem vardı. Hatırlarsanız DSP 5 milletvekili vardı, grup kuramıyor ama İnsan Hakları Komisyonunun kanunu gereği bağımsızlar da üye olabileceği için bağımsızlara da bir üyelik düşüyordu. Bağımsız milletvekillerinden Meclis Başkanlığı talep alıyor “Hangi komisyona katılmak istiyorsunuz?” diye. Dilekçelerini alıyor. Bu, Genel Kurulda oylanıyor. Bu şekilde bir örneği var İnsan Hakları Komisyonunda.

BAŞKAN - Kavga çıkarsa ne olacak? Kavga çıkarsa aralarında anlaşacaklar.

Mesele anlaşıldı arkadaşlar. Bence çok insani bir taleptir. Hayırlı uğurlu olsun vatana millete, inşallah herkesin söylediklerini dikkate alacak şekilde bunu yazacağız.

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir arkadaşlar.

Bağımsızların da... Yani siyasi yaşamınızı zenginleştiriyoruz arkadaşlar, niye böyle sıkıntı yapıyorsunuz.

10) Komisyonların gündem yapma sürelerinin tek bir birim olarak saat veya gün olarak düzenlenmesi.

Şu anda İç Tüzükte böyle bir problemi var.

Okuyalım şeyi. Birisinde İç Tüzük 36'ncı maddede kırk sekiz saat yazıyor, 26'ncı maddede ise iki gün yazıyor yani aynı konuda iki tane madde var İç Tüzük'te, birisinde kırk sekiz saat, birisinde iki gün ifadesi var, bunun teke düşürülmesi yani neye? Saat mi? Birincisinde saat diyor yani saat ise bu saat üç gün, dört gün de olabilir saat olarak. Buna şey karar versin. Bizim teklifimiz bu. Bunu birleştirip bir maddeye düşürülsün, bir karar verilsin. Biz bunu ana komisyona teklif edelim. Mesele anlaşıldı. Fark etmez, bir şey yapınlar.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) - Bizim teklifimiz ne?

BAŞKAN - Sizin teklifiniz...

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Biz yani oraya bir şey diyelim. “Bizim teklifimiz ne olsun”u burada, ortada bırakmayalım, saat mi olsun, gün mü olsun?

BAŞKAN – Bence gün...

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Gün yirmi dört saat demektir.

BAŞKAN – Hayır, hayır. Şimdi şöyle: Komisyonlardan size yazı yazıyoruz, gündemi, toplantıya çağırıyoruz ya, orada gün mü saat mi geçerli olsun? Yani gün olması iki gün sonra. İşte toplantı saati şudur. Kırk sekiz saat sonra değil de, işte veya elli iki saat değil de gün yani en pratik çözüm gün. Var mı başka görüşü olan? Gün... (“Gün” sesleri)

Evet, peki gün olarak düzenlenmesi yani 26'ncı maddede, herhâlde 26'ncı maddeye göre düzenlenmesi şeklinde kabul edilmiştir. Oylamıyorum artık arkadaşlar, hızlı geçiyoruz.

11) İhtisas komisyonları bakanlıklara paralel olarak yeniden düzenlenmelidir. “

Var mı görüşü olan arkadaşımız?

Buyurun.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) - Şimdi, gerçi arkadaşlarımızın hepsinin bildiği bir şey ama. Şimdi, bakıyoruz komisyonlar yani bu ihtisas komisyonları dört tane bakanlığı ilgilendiren komisyon var. Şimdi, bir insanın dört tane bakanlığın konularıyla ilgili uzman olabilmesi mümkün değil. Dolayısıyla da ihtisas komisyonlarında yani komisyonlarda bir kargaşa var, farklı farklı görüşler var. Dolayısıyla da konuşuyorsun dört tane bakanlığın temsilcisi geliyor. Yani bakanlık ihtisas komisyonu eğer bakanlıkların önünü açacak, bakanlıklara öneri getirecek veya bakanlıklardan gelen kanunlara yön ve şekil verecekse bunlar bakanlıkların yapılanmasına göre olması lazım.

Şimdi, kültür bilmem ne, sağlık bilmem ne falan diyorsunuz, o kadar karışmış ki. Şimdi bakanlıklar ne ise, icracı bakanlıklar, hadi başbakan yardımcılıklarını bırakalım, yirmi tane icracı bakanlık var. Bunun sayısı artırılabilir, azalabilir ama bu icracı bakanlıklara göre komisyon olması lazım ki zaten bakanlıklar da yavaş yavaş artık ihtisaslaş.. Yani eğitimle sporun ne ilgisi var? Yani bir insan eğitim uzmanı olabilir, eğitimde ihtisas yapmış olabilir, gayet doğal ama bir insana eğitmen demek, spor konusunda uzman demek değil, kültür konusunda uzman demek değil ama kültürde hakikaten uzmanlaşmış insanlarımız da var, sporda hakikaten fikir verecek, yön verecek, şekil verecek arkadaşlarımız da var. Gençlik ve Spor Komisyonu da, öyle bir komisyonumuz da olabilir, öyle bir bakanlığımız var çünkü bizim. Turizm ve Kültür diye bir bakanlığımız var.

EŞREF TAŞ (Bingöl) - Zaten öyle yazılmış madde.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) - Doğru bir şey, onu demek istiyorum. Doğru, bakanlıklara göre yapılanması ve de bunun şeye bağlanması lazım, yani bir daha efendim bak şey... Öyle otomatiğe bağlanması lazım ki, şeyde bir revizyon oldu, bakanlıkların isimleri, otomatik olarak hemen komisyon da o bakanlıklardaki yapılanmaya göre de kendisini otomatik olarak yenilemesi lazım.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) - Sayın Başkan, mesela Kültür Turizm Bakanlığının bir bölümü Millî Eğitim Komisyonu olarak bizde, kültür kısmı, bir kısmı da, turizm kısmı da Bayındırlıkta. Halbuki yeni bir bakanlık.

BAŞKAN – Madde güzel yazılmıştır.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçiyoruz.

İç Tüzük'ün 47'nci maddesinde yer alan komisyonların bülteninin daha az sayıda basılması.

Bu, teknik bir konu. Günah, basılıyor yani sadece arşiv için basılsın yani böyle çok basılsın.

Mesele anlaşıldı değil mi arkadaşlar.

Geçiyoruz.

Komisyonlara geçici olarak üye değişiminin mümkün olması.

Bunu müsaade ederseniz izah edeyim.

Bayındırlık Komisyonunda büyükşehir belediyelerinin kurulmasıyla ilgili kanunda Cumhuriyet Halk Partisinden bir arkadaşımız istifaya geçti ve yerine Birgül Ayman Güler hoca geçti. Buna, istifaya gerek olmadan parti verse, çevreyle ilgili, eğitimle ilgili, sağlıkla ilgili bir komisyon üyesinin, çok uzman bir arkadaşımız olabilir ve o komisyonda üye olmayabilir, oradan geri çekerek başka arkadaşımızı önerebilir. Teklifimiz bu yani geçici olarak iki oturum için, üç oturum için komisyonda parti grupları birini değiştirebilir. Önerimiz bu. Mesele anlaşıldı.

Kabul edenler... Etmeyenler...

MEHMET SÜLEYMAN HAMZAOĞULLARI (Diyarbakır) – Başkanım, bir şey söylemek istiyorum.

Burada sanki bir tahammülsüzlük var gibi mi duruyor? Ne gibi? Şimdi, Birgül Ayman Güler gelip o komisyonda konuşsaydı, fikirlerini beyan etseydi sadece oy kullanamayacaktı. Ama biz komisyon üyesi olmayan bir milletvekilinin gelip komisyonda bir şey söylemesine tahammülümüz yok da ille komisyon üyesi olduğunda gelip konuştuğunda tahammülümüz varmış gibi bir algı oluşuyor mu? Yani biz bunu yaşadık, Millî Savunma Komisyonunda da yaşadık. Dışarıdan bir milletvekili arkadaş geldiğinde komisyonun üyesi olmayan bir arkadaş gelip çalışmıştı. Belki biz komisyon üyelerinden daha fazla çalışıp gelmişti. Ama o her konuştuğunda herkes dönüp ona baktı. Yani komisyonun üyeleri var ama sen gelip fikir beyan ediyorsun gibi bir algı oluşuyor burada. Yani burada bir oy kullanma dışında bir farkı olmuyor bu arkadaşın.

BAŞKAN – Benim komisyonum için böyle bir şey söylerseniz alınırım.

MEHMET SÜLEYMAN HAMZAOĞULLARI (Diyarbakır) – Bu komisyon için değil ama orada sanki bir tahammülsüzlük varmış gibi algı oluşuyor sanki.

BAŞKAN – Efendim, gerekçesi şu: İhtisas komisyonunda uzman bir üyemiz geldiğinde, ihtiyaç olduğunda parti dilerse bunu değiştirebilir, tahammül olur, olmaz. Komisyonun böyle bir şeyi olduğunu ben ağır bir ifade olarak görüyorum. Burada böyle bir şey yok, gelene "Hoş geldiniz" diyoruz.

MEHMET SÜLEYMAN HAMZAOĞULLARI (Diyarbakır) – Burası için değil ama bunu yaşadık biz Millî Savunmada yaşadık. Bir arkadaş çalışıp geldi, herkes komisyon üyesi olmadığı için yani yine mi her maddede bir şey söylüyor gibi bir şey oldu. Sadece oy kullanmıyor yani her milletvekilinin her komisyonda kendi düşüncelerini ifade etme hakkı var zaten, sadece oy kullanmıyor.

BAŞKAN – Ben size şunu söyleyeyim: Parti eğer böyle bir değişime ihtiyaç duyuyorsa o zaman oradaki arkadaşımızın yetkinliğini de tartışmaya açıyor demektir. Eğer ihtiyaç duyuyorsa yani ve yetkinse ona da kimse itiraz etmesin, buna da saygı göstermek gerekir. Yani diyelim ki...

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Değiştirmek istiyorsa zaten istifa edecek.

BAŞKAN – İstifa etmesi bence şık değil yani, gerek de yok, günahdır. Tahammülsüzlük söz konusu değil. Uzman bir arkadaşımız parti tarafından isteniyorsa değiştirebilir, dediğimiz budur.

Teşekkür ediyoruz.

GÜLAY DALYAN (İstanbul) - Yani parti, komisyonları oluştururken dikkatli oluşturacak, değiştir...

BAŞKAN – 13' üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

“Madde 14: Komisyon toplantılarında Hükümeti sadece bakan, bakan yardımcısı ve müsteşarın temsil etmesi. “

MUZAFFER ÇAKAR (Muş) – Bizde farklı bir şey var elimizde.

BAŞKAN – Şu şey yok mu sizde, size gönderdiğim yazının eki? Arkadaşlar, size yazdığım yazının ekinden gidiyorum.

Komisyon toplantılarına Hükümetin sadece bakan, bakan yardımcısı ve müsteşar olarak temsil edilmesi önerilmiş. Buna... Var, herkeste varmış.

Hayırlı uğurlu olsun.

Geçiyoruz arkadaşlar.

Kabul edilmiştir. Oylamadan geçiyorum, oylanmış kabul ediyorum. Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

Kabul edilmiştir.

“Madde 15: Denetim ve araştırma komisyonlarına gelen gizli belgeleri milletvekillerinin de inceleyebilmesi. “

Bu madde şeyde duruyor, gene bu komisyonlarda ama başka komisyonu ilgilendiriyor.

Bunu anlayabildik mi ne olduğunu? Bu şey arkadaşlar: Sayıştay yani Medisin atadığı bir memur gizli belgeleri görüyor, Medisin kendisi görmüyor. Yani sizin görevlendirdiğiniz emanlar okuyor ama siz okuyamıyorsunuz.

MEHMET SÜLEYMAN HAMZAOĞULLARI (Diyarbakır) – Peki Başkanım, gizli belgeleri o arkadaş ifşa ederse bir yaptırımı var değil mi?

BAŞKAN – Bilmem.

MEHMET SÜLEYMAN HAMZAOĞULLARI (Diyarbakır) – Şimdi, burada bir yaptırım olmayacak ki. Yani işte bu en son süreçteki tutanakların sızdırılması gibi bir şey bu. Yani sabotaja ve provokasyona açık bir süreçte yani bunun biraz daha şekillendirilmesi gerekmiyor mu?

BAŞKAN – Önce, kusura bakmayın, millet adına iradenin tecelli ettiği yerdir, Parlamentodur. Parlamentonun kendi atadığı bir memur bir evrakı görüyor kendisi göremiyorsa ben bunu Parlamento'ya saygısızlık olarak görüyorum. Bunun müeyyidesiyle beraber düzenlenmesini öneriyorsak, evet, onu yapabiliriz.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) - Yani burada, yalnız, Başkanım, o denetim ve araştırma komisyonlarının üye milletvekillerinden mi bahsediyoruz? Medisin tamamını yani her milletvekili... Şimdi bir komisyon kuruyor... Yani bütün milletvekilleri mi görecek bunu? Araştırma komisyonu...

BAŞKAN - Hayır, o komisyon üyeleri.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Bütün, her milletvekili araştırma komisyonuna gelen gizli bütün belgeleri görebilir gibi anlaşılıyor bu. Komisyon üyelerini...

BAŞKAN – Peki.

Lütfen, iradenin en büyük tecelli ettiği yer, kimse kusura bakmasın, bizi memurların gördüğü belgelerden mahrum bırakmaya kimsenin hakkı yok. O daha fazlasını yapıyor, sızdırma noktasına gelince daha fazlasını yapıyor.

ABDURRAHİM AKDAĞ (Mardin) – Şöyle de olabilir: Gizliliği riayet etmesi kaydıyla inceleyebilir gibi düzenlenebilir.

BAŞKAN - Hayır, müeyyidesiyle birlikte düzenleyelim efendim.

Komisyon üyeleri meselesi anlaşılmalıdır.

Teşekkür ediyorum. “Komisyon üyelerinin...”

“Madde 16: Kanun tasarı ve tekliflerinin komisyonlara havalesinin milletvekillerinin de bulunduğu bir heyet tarafından yapılması.”

Şöyle bir öneriydi bu. Reşat Bey, bunu önerdi. Dedi ki: Bu komisyonlara önerileri memurlarımız yapıyor. Mutlaka iyi düzenlemeleri vardır uzman arkadaşlarımızın. Ama buna eski milletvekillerinden bir komisyon olursa daha uygun olur filan gibi böyle bir teklifte bulundu. Yani ne kadar yürür bilemiyorum yani bu eski milletvekillerinden ya da mevcut milletvekillerinden bir komisyon kurmak. Evrak havalesini... Ben, milletvekilleri... Bilemiyorum yani. Yüzümden anlaşılmalıdır, Reşat Ağabey olmadığı için çok da şey yapmak istemiyorum.

Bu maddenin tekliften çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 17... Şimdi, Genel Kurulla ilgili bölüme geçtik. Bu konuda baştaki prensip kararımıza uyuyoruz. Bunları böyle, bu konuların görüşülmesi şekliyle, değerlendirilmesi şekliyle yazıyı yazacağız. Yani bunların üzerinde biz oylama yapmıyoruz çünkü bir önceki toplantıda hatırlarsanız hem muhalefetteki arkadaşlarımız: “Bunu zaten ana komisyon yapacak, biz onların işine karışmayalım.” dedi. Yani bunu müsaade ederseniz biz sadece bu konuların müzakere edilmesini öneriyoruz diye maddelerin başlıklarını bırakalım, gerisine karışmayalım.

Yalnız bunların içerisinde bir husus var ki Genel Kurulla bizi ilgilendiriyor, onu isterseniz bu hâlde bırakabilirim. “Komisyonda kabul edilen bir tasarı veya teklifin Genel Kurulda bütününün tekrar görüşülmemesi, sadece önerge verilen maddelerin görüşülmesi” diye bir önerge var. Böyle de bırakabilirim yani. Yani Genel Kurul komisyon çalışmasını ilgilendirdiği için. Bunu isterseniz yani, nasıl dersiniz öyle yapalım.

TÜLAY BAKIR (Samsun) - Bunu biraz açabilir misiniz Başkanım, ne demek isteniyor?

BAŞKAN - Şimdi efendim, komisyonlar, aslında bütün dünyada, yani bütün dünyada derken -özür dilerim- gelişmiş ülkelerde kanunun esas görüşme yeri, burada kanun biter. Mecliste kanun bir daha tek tek, aynen her madde okunarak, işte teklifler bilmem ne olmaz yani komisyonlar esastır. Meclis usuli işlemin tamamlandığı yerdir. Dünyada komisyon üyesi çok önemli bir vasfı vardır. Yani bizde de var. Mesela bakana yazarken “rica ederim” diye yazıyoruz, bakan komisyon başkanına yazarken “arz ederim” diye yazıyor. Hukuk normlarında böyle bir şey tanımlanmış ama içerik olarak şimdi biz komisyonda görüşüyoruz, Mecliste tekrar her şey sıfırdan görüşülüyor. Önerimiz şuydu, uygun görüyorsanız, teklifimizde var: Komisyon bir kanunu görüştü. Bu, Meclise girdiğinde isterse tek bir madde olarak “kabul edenler, etmeyenler” geçebilir yani ana görüşmeler tamamlandıktan sonra. İçeriği görüşülecekse muhalefet de, iktidar da isterse madde madde şunun tekrar görüşülmesini istiyoruz diyebilir yani. Bizim teklifimiz buydu.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) - Hepsini ister geri, ne fark edecek?

BAŞKAN - Hayır, olabilir, buna saygı duyarız. Ama şunu söylemeye çalışıyorum: Tabii ben yurt dışı parlamentolarında düzenlemenin nasıl olduğunu bilmiyorum ama uygulamanın nasıl olduğunu biliyoruz ki, esas olan yer burası. Yani bir daha Mecliste, o zaman zaten burası... Şunu söyleyeyim size: Eğer böyle bir madde kabul edilirse burası Parlamento kadar güçlenmiş oluyor komisyon. Yani Parlamento olmaz ama o kadar güçlenmiş olacak yani.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) - Şimdi, bir kanunda muhalefetle uzlaşma varsa zaten bir madde gibi geçip gidiyor. Eğer uzlaşma yoksa her maddede tekrar isteyecek yani o tamamen oradaki uzlaşma ve uzlaşmamaya bağlı bir durum. Şu anki mevcut da o.

Şimdi, burada bu yapılabacağına, eğer bir şey olacaksa komisyonlarda işler bittikten sonra Genel Kurulda artık bu geçip gitmeli yani.

EŞREF TAŞ (Bingöl) - Başkanlık da onu vurgulamak istiyor zaten. Burada olan karar belki onda fazla daha tartışılması...

BAŞKAN - Esas olsun diye söyledim de.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) - Esas olsa... Ama yine tartışılır.

BAŞKAN - Peki, burada mutabakat yok, anlaşıldı.

TÜLAY BAKIR (Samsun) - Efendim, bu çok güzel bir madde, ne olur kalsın.

BAŞKAN - Müsaade ederseniz böyle yazalım. Bu 17'den itibaren... Ha, tek tek bakalım bunlara özür dilerim. Buradaki maddeleri okumak zorundayız. Bunları müsaade ederseniz okuyalım.

“İç Tüzük'ün 52'nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, bir işin gündemde öne çekilmesinin Hükümet ya da esas komisyon tarafından istenilmesi, günümüzde grup önerileri ile yapılmakta.” Bu durumun yeniden düzenlenmesi. Önerimiz var. Kalsın mı çıkartalım mı? (“Kalsın” sesleri)

Peki.

“Yoklamanın sadece oturum açılışında yapılması ve karar yeter sayısı isteminin yeniden düzenlenmesi kalsın mı, çıkartalım mı?”

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Bence doğru efendim.

BAŞKAN – Bakın, muhalefet sonra, deme ki ben anlamadım falan, karışmam ha.

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – Yok, Başkanım anladım ben.

BAŞKAN – Peki, kalsın...

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – O, Genel Kurulu takip etmeyenler için fazlasıyla önemli, benim için fark eden bir şey yok.

BAŞKAN – Peki.

Hayır, biz zaten burada bir hüküm koymuyoruz sadece teklif edeceğiz.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Her gün tatsızlık oluyor ve her gün en az efendim ben size söyleyeyim, özür dilerim Başkanım, en az bir saatimiz gidiyor, en az bir saatimiz. Kesinlikle şu yoklama işi oradan kalkmalı, bana göre anlamı yok..

BAŞKAN – Peki.

Hayır, şimdi...

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Ki, en devamlı milletvekili benim, ben bile...

BAŞKAN – Şimdi, sadece maddeyi bırakıyoruz yani Uzlaşma Komisyonu kabul ederse etsin.

19'uncu maddeyi konuşmuştuk, 20'yi...

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – 19'uncu maddeyle ilgili bir şey söylemek istiyorum: Yani, şimdi burada "Genel Kurulda bütünün tekrar görüşülmemesi" derken, şimdi bir kanun Genel Kurula geldiğinde kanunun tümü üzerinde gruplar konuşuyor ama maddelerle ilgili... Yani, burada bütünü tekrar değil de geneli üzerinde görüşme yapılması.

BAŞKAN – Tabii, evet.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Bunu biraz öyle açmamız lazım yani geneli üzerinde görüşme yapılsın, maddeleriyle ilgili şey yapmadan, önergeler varsa önergeleri yapmak suretiyle diyelim kanunun tümü üzerinde muhakkak bir görüşme olması lazım.

BAŞKAN – Peki, mesele anlaşıldı, devam ediyoruz.

"Madde 20) Genel Kurulda önerge verme hakkının gruplar ve Hükûmete ait olması."

Bu da biraz antidemokratik bulunmuştu geçen toplantıda.

Ben suratınıza bakıyorum, anlaşıldı. Bunun çıkartılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Bakın, muhalefete de çal ışıyorum.

Çıkardık 20'nci maddeyi.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Bence bu güzeldi.

BAŞKAN – "21) Yazılı ve sözlü soru önergelerin işleyişinin hızlandırılması." Yani, cevap sürecinin hızlandırılmasıyla ilgili, kalıyor.

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kifayeti müzakere önergesinin yeniden getirilmesi yani bir görüşmeyle ilgili artık bu yeterli olmuştur, olgunlaşmıştır önergesi...

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Böyle bir boşluk mu var yani?

BAŞKAN – Eskiden bu vardı, şimdi yok, böyle bir şey yok.

MUZAFFER ÇAKAR (Muş) – Şimdi, yine burada mesela eskiden de uygulanan ancak İç Tüzük'ten kaldırılan yani geçmişte uygulanan İç Tüzük'ten çıkartılan tarzında şey olsa...

BAŞKAN – Biz böyle detay yazmayacağız çünkü yazarsak Uzlaşma Komisyonunun işine karışmış oluruz, biz sadece...

Devam ediyoruz: "Dokunulmazlık dosyalarının değerlendirilmesi için belli kriterler getirilmesi."

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

"24) Komisyonlara üye seçimi için Genel Kurulda oylama yerine, siyasi parti grubu tarafından Genel Kurula bilgi verilmesi."

BAŞKAN – Yani, bunun hiçbir anlamı yok.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Bir şey değişmiyor ki zaten.

BAŞKAN – Gerek de yok yani.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Bence de yok.

BAŞKAN – Bilgi verin geçin yani bence gayet...

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

“25) Genel görüşmede sadece önerge üzerinde görüşme yapılması.”

Kabul edilmiştir, geçiyoruz.

“26) Gündem dışı konuşmaların süresinin kısaltılarak, daha çok milletvekilinin konuşmasına imkân sağlanması.”

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Gündem dışı konuşma zaten beş dakika, bunun daha kısası olamaz yani.

BAŞKAN – Bana bakın, Reşat Ağabey burada yok, o teklif etti gözünüzü seveyim...

Şöyle söyledi haklı olarak: “Beş dakika yerine ikişer dakika verelim, oturduğumuz yerden konuşalım, 10 milletvekili yerine 20 milletvekili konuşsun.” dedi ve herkes konuşsun...

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Başkanım, bir konuda gündem dışı konuşma alıyorsa demek ki o gün gündem dışı önemli bir olay var, bunu iki dakikada anlatabilme... Selamlama dediğin zaman iki dakika geçiyor, beş dakika çok bir zaman değil.

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – Başkanım, gündem dışı konuşmaların belirlenmesi nasıl yapıyor?

BAŞKAN – Meclise başvuruyorsun.

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – Ben onu açmak istiyorum. Ben de biliyorum da...

BAŞKAN – Buyurun.

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – Yani o toplantıda bulunmadığım için söylüyorum da, kusura bakmayın... Gündem dışının Mecliste belli bir sayıda milletvekiline verilmesiyle alakalı bir düzenlemesi mi var?

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – 3 taneyi geçemiyor.

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – Ya, 5 olsun ne olur, teklif edemez miyiz yani? 5 tane milletvekiline gündem dışı söz verilsin. Ben Osman Ağabey’in dediğine katılıyorum yani iki dakikada bir milletvekili bir şey anlatamaz yani selamlamasını yapsa bir dakikası geçiyor, öbür tarafta...

BAŞKAN – Peki.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – O zaman 3 değil de 5’e çıkabilir yani.

BAŞKAN – Güzel.

Gündem dışı konuşmaların süresini kısaltmayı bıraktık, sayısını artırdık.

5’e çıkarılması şeklinde önerilmiştir: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir, geçiyoruz.

“27) Muhalefet tarafından verilen kanun tekliflerinin her yasama yılında belli oranda Genel Kurulda görüşülmesi.”

Bu da Sayın Kaleli’nin teklifiydi.

Şöyle ki, diyor ki: Kaç tane kanun teklifi var; atıyorum, iktidar bir yılda 100 kanunu teklif etti ya da Meclisten 100 kanun çıktı -iktidar muhalefet fark etmez- işte 100’ün yüzde 20’si, yani 20 tane de muhalefet getirsin onlar da Mecliste görüşülsün ve yasalassın.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Yasalaşmaz ki...

BAŞKAN – Çok antidemokratik bir teklif.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Muhalefetin zaten çoğunluğu olursa iktidar olurdu, dolayısıyla onların ki zaten sadece Meclisi meşgul etmekten başka bir işe yaramayacaktır.

MEHMET SÜLEYMAN HAMZAOĞULLARI (Diyarbakır) – Başkanım, bu İç Tüzük 37’ye göre bir fark, gündeme alınmasıyla ilgili aynı şey olmuyor mu aslında? Aynıısı oluyor. Yani orada öyle bir şey yapılıyor ki...

BAŞKAN – Metinden çıkartılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, birkaç tane yazılı önerge var, müsaade ederseniz okuyorum:

Selçuk Özdağ Bey -yazılı başvurusu var- teklifi etti: “1)Görevli olarak yurt dışında bulunan bakanların yerine vekâlet eden bakanlar Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda oy kullanabilmektedirler. Aynı şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından görevli olarak yurt dışına giden milletvekilleri de vekâlet veya başka bir şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda oy kullanabilmelidirler.” diyor.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Bence doğru değil.

BAŞKAN – Hocam doğruysa da, değilse de lütfen mikrofona basın.

Buyurun.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Şimdi “doğru değil”i şöyle söylerim: Doğru yani orada görevlendirilmiş gitmiş ama öyle kişiler var ki, gidiyor uçaktan iniyor buraya geliyor, bir de üç gün arkasından ekleyen var; o nasıl olacak? Onun için ben...

BAŞKAN – Anlamadım Hocam, nasıl yani?

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Efendim, görevli gidiyor diyelim ki (A) ülkesine, üç günde o toplantısı bitiyor, ilk uçakla hemen gelip o gün de gelmesi lazım Meclise, gelmiyor.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Geldiği andan itibaren o vekâletnamesi bitmesi lazım.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Bilmiyorum efendim, ben...

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – O bir istismarla ilgili bir şey yani.

ZEKİ AYGÜN (Kocaeli) – Ama görev süresi bellidir zaten; mesela, üç gün, beş gün şeklinde yani ilave görev verilmez ki.

BAŞKAN – Bence gayet makul bir teklif.

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Hastalık hâlinde...

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yurt dışında görevlendirilen arkadaşlarımızı biz oyluyor muyuz arkadaşlar?

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Yurt dışı veya hastalık hâli...

BAŞKAN – Oyluyoruz, güzel. Oyladığınız adam gitti yurt dışına ya, resmen izin vermişsiniz, bunun yerine birisi vekâleten oy kullansın; bakan kullanıyor, o da kullansın. Bence gayet normal bir şey.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Doğru.

BAŞKAN – Kabul etmiyorsanız çıkartırım metinden. Selçuk Ağabey’ e sizi şikâyet ederim.

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul... Teklif veriyoruz arkadaşlar.

Şimdi, diğerlerini okuyorum müsaade ederseniz.

Tülay Hocaminkilerini okuyorum: “Genel Kurul çalışmalarında, grup önerilerinin en fazla zaman alan bölüm olduğunu düşünüyorum, dolayısıyla öneri Başkanlık Divanı tarafından okunup direkt oylamaya geçilmesi.”

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Doğru.

BAŞKAN – İlave ediyoruz.

Muhalefet, yalnız kaldın, senin özellikle bakıyorum ki varsa bir şeyin...

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – Yok, herhangi bir şeyim.

BAŞKAN – Peki, maddelerimize ilave ediyoruz.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Pardon Başkanım veya şöyle bir şey yapılabilir: Grup önerisini çok vermek istiyorsa cuma gününe, pazartesi gününe atınlara, bolca, yirmi dört saat versinler orada ama Meclisin çalışmasını etkilememesi lazım.

BAŞKAN – Peki.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Ama o zaman bütün Meclis beş gün çalışır.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Bütün Meclise gerek yok ki grup önerisinde.

BAŞKAN – Bu teklifi veriyoruz.

“2) Milletlerarası anlaşmalar, bazen iki üç dakikada biterken bazen iki saati almaktadır. Milletlerarası anlaşmaların ilgili bakan tarafından sözlü soru gibi soru-cevap şeklinde sunulup oylanması uygun olur diye düşünüyorum.” diyor Hocam.

Hocam, bu uygun görülmemiştir arkadaşların yüzüne bakıyorum...

MEHMET SÜLEYMAN HAMZAOĞULLARI (Diyarbakır) – Biraz hızlı okudunuz, duymadık.

BAŞKAN – Zaten “iki üç dakikada bitsin” deyince ben de iki üç dakikada bitirdim arkadaşlar.

“Milletlerarası anlaşmalar bazen iki üç dakikada biterken bazen iki saati almaktadır. Milletlerarası anlaşmaların ilgili bakan tarafından sözlü soru gibi soru-cevap şeklinde sunulup oylanması uygun olur.” diye teklif ediyor Hocam.

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Erken bitmesi grupların anlaşmasına bağlı Hocam.

BAŞKAN – Hocam, bu maddeye sıcak bakmadılar, çıkarıldı.

“3) Genel Kurulda söz alan hatipler hakaret içeren sözler söylediğinde, mikrofonunun hemen kapatılması uygun olur. Genel Kurul üyelerinin hakaret içeren konuşmalarının da önlenmesine çalışmalıdır.” diye bir teklifi var.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Şimdi “hakaret”in tanımı ne? Şimdi oradaki herkesin... “Hakaret etmedim.” diyor adam, bağırıyor çağırıyor ama “Hakaret etmedim.” diyor.

ABDURRAHİM AKDAĞ (Mardin) – “Temiz bir dil kullan.” diyor Başkan ama...

BAŞKAN – Özür dilerim, lütfen söz alın.

Hocam, buyurun.

ABDURRAHİM AKDAĞ (Mardin) – Tabii, Genel Kurulda konuşmalarda sık sık rastladığımız bir problem ve bazısı bunu kasıtlı kullanıyor bu hem Meclisin çalışma verimini, rantablını olumsuz etkiliyor hem de oradaki arkadaşların psikolojisini olumsuz etkiliyor. Yani bu konuda bir mekanizma oluşturulması tabii ki doğru olacak, bunun üzerinde biraz tartışmak, konuşmak lazım diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – Sayın Başkanım, ben...

BAŞKAN – Özür dilerim, bir açıklama yapmak istiyorum: Yaklaşık bir yıl önce yani milletvekilliğimizin altıncı ayındaydı ben Medise başvurdum ve tarih boyunca ilk defa böyle bir şey olmuş, başvurulmuş, dedim ki: “Bana hakaret içeren konuşmaların bir suretini verir misiniz?” Onlar çalıştılar, çıkarttılar, işte “şerefsiz, namussuz, hırsız, ahlaksız, öldürürüm lan seni, hıyar” bilmen ne filan falan gibi cümleleri çıkarttılar. Utanç verici bir şey ve yeniden ben bir ay önce tekrar başvurdum, güncellettirdim, şöyle bir kitap arkadaşlar, açık söylüyorum, evet şu kadar bir kalınlıkta var ve bu milletvekilleri aynı insanlar.

Bence burada bu maddenin, Hocamın bu teklifinin -hakaret içeren sözlerle ilgili- altını çizme değeri değerlendirilmesi Meclisin saygınlığı açısından, insanların onuru ve şerefi açısından önemli. Utanç verici bir şey, çocuklarımıza... Ölümle tehdit ediyor, yani bunlar kabul edilecek şeyler değildir ve bir hatırayı da sizinle paylaşmak istiyorum: 1920-25’li yılların grup tutanaklarının bir kısmını okudum, inanınız, parti içerisinde kendi milletvekilini ihanetle suçlayan milletvekili var; konuşma yapıyor ve hakikaten adamın yaptığı ihanet yani o partinin ilkesine göre. Fakat konuşmaya baktığınızda dersiniz ki “Yahu, bu kadar mı bir insana nezakete konuşulur, bu kadar mı tetefete, nezakete -aklınıza ne geliyorsa yani- hassasiyete, erdeme bu kadar mı dikkat edilir?” diye düşünüyorsunuz ve aslında adam ihanetle suçluyor. Demir leblebi gibi sözler ama her birinin altını çizip cebinize koyacağınız kadar da saygılı sözler. Ya, arkadaşlar, yani normal bir konuşmada çok özür diliyorum edebe, yani çocukların seyretmesinden utanç duyulacak Meclis görüntülerimiz var. Ben altını çizmek bakımından söyledim.

Söz istediniz, buyurun.

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – Şimdi, ben biraz daha böyle sizin konuştuğunuzla tam zıt mı olacak onu da şey yapamadım da... Bana göre Parlamento’yı oluşturan milletvekilleri toplumun en saygın insanlarıdır yani konuşmalarına da o noktada gerekli özeni ve dikkati göstermek mecburiyetindedirler.

Şimdi, orada yaptığı bir konuşmada hakaret içeriğini kestiğiniz an... Yani, bence -bilemiyorum belki de ters bir düşünce midir ama- kamuoyunun o insanın, o milletvekilinin şeyini de görmesi diyerek mi düşünüyorum belki de...

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Hareket ve davranışlarını...

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – Yani birileri ondan sonra ağız okuma işlemlerine başlayacak.

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Beden dilini iyi kullanacak.

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – Yani diyecek ki işte şu milletvekili Genel Kurul kürsüsünden... Kesilen noktaları basına taşıyacak şöyle ağız okumayla alakalı şöyle şöyle hakarete bulundu diyecek. Yani bunun bir cezai müeyyidesi olur mu? Yani daha ağırlaştırılmış bir hükmü olur mu, teklif edilebilir mi? Yani sırf bunu hakaret meselesi yapmış... Bazen bakıyorsunuz, konuşmaya çıkıyorsunuz kürsüye değişik siyasi partilerden iktidardan ya da muhalefetten almış kendisi sırf oradan laf atacak yani ve o şeyin içerisine girecek. Normal bir konuşmayı yapan milletvekillerimizi tahrik eden milletvekillerimiz de var bu noktada diye düşünüyorum ben.

BAŞKAN – Peki, ben şöyle... Hocamızın önergesi bir tespiti hakaretle ilgili.

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – Tabii ki doğru söylüyor Hocam.

BAŞKAN – Bu doğru ve hepimizin kabul ettiği bir ifade. Müsaade ederseniz şöyle yazalım metni: “Genel Kurulda hakaret içeren, edebe, adaba, saygıya karşı konuşma yapan arkadaşlarımızla ilgili müeyyidelerin -mikrofon kesmek değil- çok kolaylaştırılması ve Meclisten uzaklaştırılması.

EMİN ÇINAR (Kastamonu) – Yani bir cezayla...

BAŞKAN – Bu deftere edilirse yani diyelim ki 3 defa, 5 defa Meclisten uzaklaştırılırsa bu adam bence hayatında alacağı en büyük cezayı almış olur.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Bence de...

BAŞKAN – Bence hayatının en büyük cezasını almış olur.

EŞREF TAŞ (Bingöl) – Mutlaka cezası olmalı yani.

BAŞKAN – Evet, yani kesin cezası olmalı ve bu grupların önermesine bırakılmamalı, tespit varsa derhâl Meclisten 3 oturum, 5 oturum uzaklaştırılmalı, uzaklaştırıldıktan sonra da bu, bence hayatının alacağı en büyük dersi olacaktır, edepsiz milletvekili olarak da tarihe geçer herhâlde.

MUZAFFER ÇAKAR (Muş) – Veya bir ay konuşmama cezası...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kahveci.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Şimdi, ben Başkanın en son söylediğine katılıyorum yani mikrofonu kapatmak bir tedbir değil. Adam, mikrofon kapandığı zaman da yine oradan bağıyor çağırıyor. Sonuçta buna bir cezai müeyyide uygulanması şeklindeki tespit doğru. Ben mikrofonun kapatılmasının yeterli olmayacağını ifade edecektim, aynı noktaya geldik.

BAŞKAN – Temel Bey, buyurun.

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Yeterli değil belki ama o çirkin, galiz lafları da kamuoyunun duymasını da ben doğru bulmuyorum ve kapatılması da bir ön önlemdir yani adam yine bağıp çağıracaktır da sadece Genel Kurul duyacaktır, biz duyacağız onu, efkârıumumiye duymayacaktır yani öyle şeyler oluyor ki ben onun da bir müeyyide olarak düşünülmesini istiyorum.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Artı olarak...

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Yani, o şeyi yapsın.

BAŞKAN – Hocam buyurun.

ABDURRAHİM AKDAĞ (Mardin) – Bu müeyyide “birkaç oturuma katılmama” şeklinde olabileceği gibi Meclis Başkanlığı tarafından da bir “uyarı” veya o hakaret sözünün, o uygun olmayan sözün karşılığı olarak “kınama” şeklinde de olabilir, kayda geçmesi açısından, o insanı caydırması açısından. Cezalarda asıl olan caydırıcılıktır malumunuz. Nihayet milletvekili hem insani hem toplumsal statüsü olan bir insan. Kendisine böyle bir yazının gitmesi, dosyasına girmesi -sanıyorum caydırıcılık açısından- kolay bir şey değil, kendine çekidüzen vermesi açısından önemli bir şey olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Ben müsaade ederseniz -yani mesele anlaşıldı, hakaret hepimizin hassasiyeti- benim önerim şudur: Başkanlık Divanı -hiç oylamaya falan gerek yok, yani ben çok basite indirgenmesini öneriyorum- bu tür cümleyi kullanan arkadaşımızı hemen Meclisten iki oturum, üç oturum atmalı dışarıya geçip gitmeli yani ve çok basit olmalı yani partinin, iktidarın gücü ya da muhalefetin güçsüzlüğüne kalmaması lazım yani iktidar bu hatayı yapıyorsa dahi yani Başkanlık Divanı -zaten mutlaka birisi muhalefetten oluyor- atmalı adamı ve basitleştirilmeli.

Önerimiz şu: Hakaret içeren söze tahammülümüz yok, edebimize adabımıza millîte ve millî olan duygularımıza saygıya kabul edilmez bir yapı, bunun cezasının basitleştirilerek ve Genel Kuruldan uzaklaştırma şeklinde, bir oturum değil birkaç oturum filan böyle olmalı yani sarı kart, kırmızı kart gibi şey olması lazım.

Bu mesele...

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Başkanım, bunun ötesinde bir de yani bu konunun dışında aklıma geldi de, yeter sayısı isterken muhalefetin sayısı en az olan grubun sayısı kadar sayı oluşturmaları gerekiyor yani BDP’de 35 kişi var, diğer partilerin de 35 kişisinin Mecliste yeter sayısı istemesi için oturması lazım. 20 kişi oturuyorlar biz 300...

MUZAFFER ÇAKAR (Muş) – 1 tanesi kalkıyor...

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Yani bir kişi... Onların da o şekilde olması lazım.

BAŞKAN – İç Tüzük’ü değiştireceğiz arkadaşlar, biraz fazla detaya girmeyin de demokrasi elden gitmesin.

Hocamın 4’üncü önerisi...

Şimdi, bir önceki hakaretle ilgili müeyyide olarak Genel Kuruldan uzaklaştırma ve bunun kolay verilebilmesini teklif ediyoruz o kadar.

Diğeri: “Yasa tasarılarının görüşme sürelerinin grup adına konuşma süresi yirmi dakikadan on dakikaya indirilmesi.” şeklinde öneri var.

Bakıyorum...

MUZAFFER ÇAKAR (Muş) – O güzel olur.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Yasa tasarılarında eğer tümü üzerinde konuşulacaksa -şimdi bizim yukarıda bir teklifimiz var, yasa tasarılarının tümü üzerinde konuşulup maddeleriyle ilgili sadece önergeler konuşulacaksa- yani bir kanun üzerinde yirmi dakika konuşulabilmesi çünkü tümü üzerinde konuşacak adam ama ondan... Yani yukarıyla irtibatlı olan bir şey bu. Tümü üzerinde konuşulacaksa yirmi dakika olmalı, maddelerde hiç kimse... Önerge varsa önerge sahibi konuşmalı yani yukarıdaki maddeyle biraz uyumlu, paralel gitmek lazım.

BAŞKAN – Peki.

Yani, bu on dakika indirilmeye sıcak bakmadınız.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Tümü üzerinde konuşulacaksa yirmi dakika olsun.

BAŞKAN – Madde çıktı, geçiyoruz arkadaşlar.

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Ama maddeler üzerinde tek tek konuşmaya da gerek yok.

BAŞKAN – Arkadaşlar, detaya giremeyiz, çıktık Hocam yani hoşgör bizi.

“5) Tasarının kendisiyle ilgili olsun” Hocam bunu zaten görüşmüştük, bunu görüşmeye gerek yok, karara bağlamıştık.

Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili Sayın Kaleli'nin 2 madde teklifi daha var.

“Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan partilerin vermiş olduğu kanun teklifleri bir önceki yasama yılında, muhalefetinkiler de yüzde 20 oranında alınsın.” diye teklif etti, bunu reddettik.

2'nci önerisi: “Tasarı ve teklifler Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülürken sadece muhalefet partileri adına değişiklik önergesi verilsin.”

Açıklaması da şu şekilde: “Tasarı ve tekliflerin ihtisas komisyonlarında son şeklini alarak Genel Kurula indiği ve komisyonların yapısının iktidar partisi ağırlıklı olduğu düşünüldüğünde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda çalışmalar bir nebze de olsa hız kazanacaktır.” diye önerisi var.

Bu biraz...

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Reddedilmiştir.

MUZAFFER ÇAKAR (Muş) – İki de reddedilmiştir.

BAŞKAN – Evet, peki, bu maddeyi bağladık.

Bitirdik toplantımızı, teşekkür ediyorum katkılarınızdan dolayı. Bunların bir suretini sizlere göndereceğim, bir suretini de İç Tüzük Komisyonuna, bilginiz olsun diye söylüyorum.

Şunu söyleyeyim: Genel Kurulla ilgili tekliflerimizi de ayrı bir başlıkta madde madde yapacağız yani burada “17, 18, 19” diye gidiyor öyle değil, yani “1, 2, 3, 4” diye yani kendi Komisyonumuzu bir bölüm, Genel Kurulla ilgili ikinci bölüm.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Kapanma Saati: 11.51